

minstens één keer Wierook en Tranen te hebben moeten lezen. Ruyslinck en Vandelloo gaan een onbekommerde oude dag tegemoet dank zij het Vlaamse literatuuronderwijs, het weze hun gegund.

Hoe is het zover gekomen ? Literatuur is niet populair in onze maatschappij, maar er zijn andere factoren : het louter economisch denken rond boeken (zowel literatuur als schoolboeken), de remmende invloed van allerlei verantwoordelijken voor het onderwijsbeleid, de angstige bureaucratische reacties van veel leerkrachten, enz. Dit is een boek waar iedereen die met literatuuronderwijs te maken heeft, kennis van zou moeten nemen : uitgevers, bibliothecarissen, leerplancommissies, schoolboekauteurs, vakdidactici, hoogleraren in de literatuur, inspecteurs en vooral leerkrachten. Na deze publicatie kan niemand nog te goeder trouw volhouden dat "eigenlijk" alles goed gaat, of dat het de fout is van de luie leerkrachten of zelfs van de VON, zoals ik laatst nog ergens hoorde beweren. Dit werk documenteert onder meer het failliet van een bepaalde literatuur- en onderwijsopvatting.

Dus : alle VON-leden lezen dit boek grondig, en schrijven daarna een bespreking erover van minimaal vier bladzijden, met aandacht voor de intrige, het vertelstandpunt, de psychologie van de personages, de behandelde problemen en bovenal de stijl.
Afgeven na de paasvakantie.

Roger ROGER, Leeuwerikenlei 3, 2520 Edegem.

Lezen om te weten

LEZEN OM TE WETEN een leergang voor het bestuderen van teksten, Handleiding en lesmaterialen, Interimrapport 2, STUBA-project SVO O 512

onder redactie van : W.A.M. Kok, J.H. Boonman, juni 1982
Vakgroep Onderwijskunde, IPAW Rijksuniversiteit Utrecht.

Het begrijpend lezen zoals we dat in de school kennen is meestal een evaluatie door middel van vragen. Men probeert te weten te komen of een kind de aangeboden tekst goed heeft gelezen. Haast nergens vinden we in een handboek (of handleiding) terug hoe de kinderen nu precies moeten werken. Wat ze moeten doen om de tekst te begrijpen. Aan dit euvel wil "Lezen om te weten" tegemoet komen. De auteurs willen kinderen een aantal vaardigheden en technieken aanleren om een tekst te leren begrijpen. Door deze leergang willen de auteurs de kinderen studierend leren lezen en richten zich dan ook tot de derde graad van de basisschool. Aan de hand van erg korte teksten leren de kinderen deze vaardigheden gebruiken. De kinderen ervaren de teksten als zeer plezierig en interessant omdat ze telkens nieuw en kort zijn en de kinderen boeien door hun inhoud. De teksten, waarmee in de klas gewerkt

wordt, behoren tot het domein van de zaakvakken (geschiedenis, natuurkennis, aardrijkskunde).

Na een inleiding, waarin ingegaan wordt op taal als communicatiemiddel en geheugentraining, leren de kinderen een aantal studietechnieken : 1. schema's maken (boomschema, oorzaak-gevolg-schema), 2. vragen stellen (opzoekvragen en denkvragen), 3. tekstanalyse, 4. oriënteren op de tekst, 5. verdiepen van het begrip. Dan volgt een gedeelte waarin een aantal vaardigheden worden getraind : 1. onderstrepen, 2. aantekeningen maken, 3. zelfcontrole. De gehele leergang is opgebouwd uit 25 weekthema's. Het geheel maakt een zeer positieve indruk. Ook de leerlingen zijn enthousiast. Toch schuilen er een aantal onduidelijkheden in. Zo wordt in de handleiding wel eens te weinig uitleg gegeven. De leerkracht mist soms achtergrondinformatie of verduidelijking omtrent begrippen : bv. het verschil tussen denkvraag en opzoekvraag. Dan moet je wel samen zoeken met de leerlingen naar een duidelijke omschrijving die in de praktijk steeds bruikbaar is. De leergang is nog niet voorradig in leerlingenboekjes. Dit geeft voorlopig een bijkomend probleem. Een overhead-projector kan wel een oplossing bieden om te teksten klassikaal te kunnen behandelen.

De ontwerpers van deze methode zijn op zoek naar een integratie van deze leergang in de klaspraktijk zodat de leergang niet meer op zichzelf komt te staan. Wie er in lukt deze technieken en vaardigheden te integreren in de zaakvakken zoals ze in de klas worden gegeven zal zijn leerlingen een grote dienst bewijzen bij het leren van de lessen.

De handleiding met lesmaterialen is ontworpen door de vakgroep onderwijskunde aan de rijksuniversiteit te Utrecht. Het STUBA-project (Studeren in de Basisschool) staat onder leiding van W.A.M. Kok en J.H. Boonman. Bestellingen van het boek gebeuren aan het adres van de vakgroep te Utrecht. De prijs bedraagt 23 gulden.

Besteladres : STUBA-project
Vakgroep Onderwijskunde Utrecht
Hedelberglaan 1
3584 CS Utrecht

Luc ZAJAC, Münchenlaan 32, 2400 Mol.